

Előfizetési feltételek:

Belföldre, Jugoszláviába, Lengyelországba és Ausztriába	
Egy évre	50 Ké
Hat hónapra	25 Ké
Három hónapra	13 Ké
Magyarország-Francaország	63 Ké
Egyéb külföldre	75 Ké
Egyes szám ára	1 Ké

TELEFON 98

TELEFON 98

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP

N. v. p. riad. p. a. t. v. Bratislava

číslo 25448/III. a 1925

Feljavíj postahivatal: LEVICE

HIRDETESEK:

centiméterenként — fillér.
 Nyilttér közlemények garmond soronként — fillér.

Gyakori hirdetőik és a vajúnk összekötésében levő hirdetői irodák árengedményben részesülnek.

A közíratok a szerkesztőséghez küldendők
 Készítőknek vissza nem adtatnak
 Alapította: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelenik:
MINDEN VASÁRNAP REGGEL
 Szerkesztésért felelős: A LAP KIADÓJA

A hirdetőseket, előfizetőseket s a reklám-
 cikkeket a kiadóhivatalba kerülők utánstínt.
 A lap kiadója: NYITRAI ÉS TÁRSA

A Bars 57. évfolyama elé

A Bars mult számával lezárult a lap ötvenhatodik évfolyama és Isten segítségével készülődünk az ötvenhetedik évfolyam megnyitására. Nagy öröm az számunkra, hogy kedves közönségünk, olvasó táborunk a régi szeretettel, magyar hűséggel áll mellettünk, várja az ismerős betűket, amelyeknek ezreiből a mi kedves Lévánknak és a szépséges Garam völgyének nagy szeretetét érzni feltérni.

Ezért a városért, ezért a vidékért, ezért a földért élünk és dolgozunk mert azt szeretnők, hogy lakosságára, gazdasági és kulturális életére a legteljesebb fejlődés áldása szálljon. Mind a gazdasági, mind a szellemi fejlődést pedig csak a legteljesebb össze fogással, a legharmónikusabb összemunkálkodással tudjuk elérni.

Amint évtizedeken keresztül hűség-
 ges őrzői voltunk a felekezeti békének,
 éppen ugy szolgáljuk az itt élő kü-
 lönböző nemzetiségek egymásközi bé-
 kéjét is. hiszen itt a garamvölgyi ősi
 barázdák felett egybefonódik a ma-
 gyar fohász a szlovák imával, amely
 Istennek áldását kéri az ősi rögökön
 végzett nehéz munkára. Ezeknek a
 jóra való, s dolgos munkás kezeknek
 barátságban és embertestvéri szeretet-
 ben kell összefonódnok abban a kö-
 zös életben, amelybe a történelmi
 sors elhelyezett bennünket. Ebből az
 elgondoláshoz folyik, hogy mi megbec-
 süljük az itt élő és fejlődő más kul-
 turát is, de legfőbb kötelességünknek
 látjuk saját magyar kulturánk ápolá-
 sát, védelmét és fejlesztését. Lapunk a
 jövőben is nyitva áll minden közér-
 deki nemes eszme propagálása előtt,
 de a politikát ezentul is száműzzük
 hasábjainkról. A zavartalan, békés
 fejlődésre alkalmas közhangulat kiala-
 kítását kívánjuk a jövőben is szolgá-
 lálni a magyarság érdekvédelmenek
 munkája mellett.

Régi hű olvasótáborunknak köszö-
 netet mondunk az eddigi szíves támo-
 gatásért és kérjük a közönséget, hogy
 szerető ragaszkodásával továbbra is
 erősítsen meg bennünket felelősségtel-
 jes nehéz munkánkban.

Az előfizetési feltételek a lap fején
 olvashatók.

Léva ujéve a közmunkák jegyében

Az ujév alkalmából kérdést intéztünk Antal Gyula városbíróhoz, hogy milyenek látja Léva város ujévet. A városbíró ur a következőket volt szíves kifejezni.

— Léva ujéve nem nyugtalanító, sőt bizonyos tekintetben talán jónak is mondható kilátások között indul. Ez alatt azt értem, hogy az 1937. évben nagyobb közmunkák végzésére van kilátásunk, ami a munkanélküliek szempontjából, sőt a város egész gazdasági élete szempontjából jelentőséggel bír.

Már a költségvetés tárgyalása idején megállapítottuk, hogy a közmunkákra fogjuk helyezni a figyelmet a munkanélküliség enyhítésére.

Már az évet is azzal nyitjuk meg, hogy eltérőleg az eddigi szokásoktól munkáktól, amelyek nem voltak mondhatók produktív munkáknak, most az Ördögárok tisztításával és az újtelepi második utca kiterjesztésével maradandóbb munkákat kezdenünk, amit bizonyára a szóban forgó városrészek lakói is szívesen fognak üdvözölni. Egyébként már a legutolsó képviselőtestületi közgyűlésen éppen a munkáspártok részéről adtak hangot annak a kívánságnak, hogy az eddigi inproduktív téli munka, hasznosabb és produktívabb munkával cseréltessek fel.

Meg van minden reményünk arra nézve is, hogy a kora tavasszal már megkezdődik a Perc csatorna szabályozása is. A helyszíni szemlét a beszercebányai kulturmérnökség már elrendelte, a tervek a közmunkaügyi miniszteriumban vannak, a szemle megtörténte után a többi, még hiányzó iratok is odaküldetnek és az egész munka kisürgetése a magyar gimnázium ügyében Prágába felviendő memorandum átadásával kapcsolatban, egy időben fog megtörténni. A Perc szabályozása felveti az uszoda kibővítés tervét is és a város vezetősége reméli, hogy az Osvetovy Sborral, amelynek tulajdonában van a Halastó, a kibővítés céljára szükséges terület átengedésére nézve elfogadható megegyezésre tud jutni.

Tulajdonképpen arról van most szó, hogy a mai primitív uszoda helyett egy modern és a város nagyságának megfelelő új uszodát létesítsünk. Teljesen közömbösnek tartjuk azt, hogy vajon ki lenne e tervnek életre hívója, az Osvetovy Sbor-e, vagy pedig a város. A városi előjáróság ebből egyáltalán nem kíván presztizskérdést csinálni, mert a közönség szempontjából csak ennek az felvetett tervnek valóra váltását látja lényegesnek. Bizonyára megfogja gyorsítani a tárgyalások menetét az a tény, hogy megegyezés esetén a város a szükséges anyagokat rendelkezésre tudja bocsátani.

A mult évben megkezdett csatornázási és városszabályozási előmunkálatokat folytatni fogjuk. Csatornabővítésre kilátás van a befejezés előtt álló járási székház környékén. A postaigazgatóság a postapalota építése tekintetében végleges állásfoglalást tett, olyan irányban, hogy a palotát maga a postaigazgatóság építi majd fel. Ugyálszik most már nem lesz akadály annak, hogy ez az építkezés még az 1937. év folyamán megkezdődjék, hiszen már a telek ügye is elintézésre nyert, az építési költség pedig az állami költségvetésben fel van már véve.

Ugyancsak biztosítva van az igazságügyi miniszterium költségvetésében a járásbírósg és kataszteri mérnöki hivatal elhelyezésére

szolgáló épület építési költsége. A szükséges telket a város kb. hat hét mulva a miniszterium rendelkezésére bocsátja.

Tudomásunk szerint a katonai kincstár is nagyobb építkezéseket tervez az 1937. év során. Így napirendre kerül a laktanya bővítése, katonai garázsok és raktár építése. A kórházban pedig a gazdasági épület felépítését kezdik meg.

Foglalkozunk már a temetői ravatalozó építésének előmunkálatával is. Kilátás van arra, hogy ezt az égető kérdést az egyházak támogatásával megfogjuk tudni oldani. A még megvél keramit anyagunkkal folytatni fogjuk az utcák kövezését, mégpedig tervbe van véve amennyiben az anyag elegendő lesz, a Kerestz, Schoeller, László és Bernolák utcák kövezése, az utóbbival kapcsolatban a Kákába vezető ut megnyitása. A város terve az, hogy a megnyitó Kákai uttal egy párhuzamos utat nyerjen a főútvonal forgalmának megosztására. Ha már utakról van szó, megemlíthetjük, hogy az országos hivataltól ígért van arra, hogy a vasúti pályaudvar kapcsoló utvonaltól kifogják köveztí.

Nagy problémák a szlovák állami elemi iskola felépítése, valamint a gimnázium épületének kibővítése, továbbá a körzeti iparos tanonciskola Léva váli létesítése. Mindhárom a képviselőtestület által megválasztott bizottság az illetékes miniszteriumban megfogja sürgetni. Ugytudjuk, hogy a szlovák elemi iskola az állami költségvetésben már egy bizonyos összeget be is állítottak. A körzeti tanonciskola pedig az elvi megállapodás megtörténte. Eszerint a város a szükséges építőtelket fel is ajánlotta, amit az illetékes körök örömmel vettek tudomásul.

Minden reményünk meg van arra, hogy az évek óta napirenden szereplő kislakások ügye az 1937. év folyamán végre megvalósul.

A főútvonal hidjainak kiszélesítése a gyakorlati megfelelőbb megoldására szintén napirendre fog kerülni. Ezzel a munkával kapcsolatban nagyon kívánatos lenne, hogy a háztulajdonosok a hiányzó járdák megépítését végre megvalósítsanak. Különösen vonatkozik ez a Kálnai utca baloldálára, ahol a város már a járdaszegély köveit is lerakta az utépítés során, hogy ezzel is kezére járjon a háztulajdonosoknak. — Ugyancsak kívánatos lenne a Káká és az újtelepi első utcák járdáinak a megoldása is, amelynek költségeit az érdekeltektől tulajdonosok bizonyára elbírnák viselni. Készegető dolog lehet ennél az, hogy ezáltal ingatlanai értéke emelkedjen. Az érdekelteknél figyelmébe ajánljuk ezalkalommal azt a kedvező körülményt, hogy a város az 1937. év folyamán abban a helyzetben lesz, hogy segítségére lehet a tulajdonosoknak a járda készítésben olcsó kölcsön szerzésével, amely kedvező részletfizetéssel lesz törleszhető.

Ezután kérdést intéztünk a tervezett új országot szakaszról, amelynek eredeti terve nem lenne hasznos Léva kereskedelmére.

Erre nézve a városbíró ezeket mondta: Szó van arról, hogy a közeljövőben egy új országotat létesítenek, amely a katonai lövőde mellett a Csepregi utcán át, a vasúti sínnek felett építendő felújított a vár megkerülésével a zsidó temető felett csatlakozna a báti utca. Ez az ut a főútvonal nagy forgalmának elosztását szolgálná. Ez a terv még messze van a megvalósulástól. Tekintettel

arra, hogy ez a kérdés gazdasági szempontból nagyon jelentős a város kereskedelmi életére, az illetékes körökkel tárgyalásokat indítunk arra nézve, hogy egy olyan megoldást keressenek, amely a város forgalmát nem olyan távoli részre vezeti át, hanem a városnak egy más részén haladna és az utat a mi elgondolásunk szerint ezt az utat a Tolszjot uton keresztül a gimnázium irányába lehetne vezetni és a Mártonffy utcán és a Köztársaság téren keresztül kapcsolódhatna bele a báti utba. Ez a megoldás nem jelentene gazdasági kárt a város kereskedelmi forgalmára.

A városi elnöki irodával uttal kapcsol-

latban Léva városának van egy javaslata, hogy az országos hivatal támogatásával az utjeleni ládányi uti vicinális utszakasz tartós kockakövekkel átépítessék. Ez a munkanélküliek foglalkoztatásán felül még ennek a poros városrésznél a portalanítását is szolgálja. Egyébként a város portalanítása tekintetében egy seprőgép beszerzésével is kísérletezni fog a város vezetősége.

Ez a program azt mutatja, hogy a város vezetősége minden tőle telhetőt elkövet a város fejlesztése és egyben a szociális helyzet enyhítése érdekében is.

Milyen a harcászati katonai felosztása? (Vannak 1.) Kétkeresztes harcászatok, 2.) Zöldkeresztes harcászatok, 3.) Sárgakeresztes harcászatok és 4.) Fehérkeresztes harcászatok.

Melyek a kétkeresztes harcászatok?

Amelyek igen gyorsan ingerlik, izgatják a nyálkahártyákat, amellyel azonban a mérgezési képességük eltorpít, tehát kicsi. Főképvisezőik: Clark I. és Clark II. Levegőben lebegő finom elosztású szilárd testecskék.

Melyek a zöldkeresztes harcászatok?

Ezek nem annyira ingerlik a szemet és egyéb nyálkahártyákat, mint inkább erős tüdőmérgek. Főképvisezőik a chlór, phosgén, diphosgén és chlórpicorin. Ezek tulajdonképpen könnyen illanó folyadékok.

Melyek a sárgakeresztes harcászatok?

Elsősorban bőrmérgek. Nem nagyon illó folyadékok, amelyeket kellő robbantással kell gázállapotba hozni. — Ezek: Iperit, lewisit,

Melyek a fehérkeresztes harcászatok?

Jelentéktelenek, csak könnyezést okoznak.

Milyen a harcászati orvosi felosztása?

Vannak: 1.) Ingerlő, 2.) Fojtó, 3.) Hőlyagzó, 4.) Könnyeztető harcászatok.

Mik a fő tulajdonságai a fojtó harcászatoknak?

Az, hogy fojtogatnak. Hogyha kevesebb mennyiséget lélegzünk be belőlük, akkor csupán izgatják a felső légutakat, tehát a torkot, géget, légsővet. Nagyobb mennyiség belélegzésekor azonban ezen felső légutakat bebefelő nyálkahártyát felmarják, ugyancsak megérik a lejjebb, a tüdőben levő apró légólyagocskák vékony falát, sőt azt egészen át is marják. Ezen tüdőólyagocskákat körülvevő tüdőhajszerhálózat vékony falait is átmarják és ennek következtében a vér savója beelömlik a tüdőólyagocskába és így keletkezik a tüdővízény, amely hogyha nagy fokban keletkezik, akkor az illető meghal.

Melyek a fojtó gázok főképvisezői?

A chlór, phosgén, diphosgén és chlórpicorin.

Hogyan néz ki a chlór gáz és mik a tulajdonságai?

Zöldessárga színű gáz. Erősen fojtó szaga. A levegőnél nehezebb. Hogyha levegőben csak kisebb mennyiségben van és nem hosszú ideig lélegezzük be, akkor csupán a felső légutak izgalma következik be; torokégés,

sokáig tartott amíg a szájához vitte vele a bögrét. Mikor a bögre hideg szélén kinyitotta a száját, a szívdobogás vad forgással lett benne, kalapáló zuhatag futott a fejből a térdebe és amint az ablakkal szemben állt, az volt az utolsó gondolata, hogy be kellene csukni a kamra nyitvafejeztet ablakát, mert berepülnek a denevérek. Becsukta a szemét és megbilblentte a bögrét.

Egy perc múlva kinyitotta a szemét, mert nem történt semmi. A bögre üres volt s így a száját csak egészséges, sima nyál töltötte meg. Valaki megbillentette a lábával a bögrét, hogy kifolyott? Vagy pedig kiszáradt?

A szomszéd ideháji fájára akkor esett a szürkéből kettéhasadt reggel első napugara. Ezüstös lappal, rezegve integettek rajta a levelek.

Mikor eszébe jutott az öreg nagysága, éppen körülötte volt a 13 esztendő lány, a Marka. Elvitte magával. Nem kiszámítható, de mert tudta, hogy ennek a sápadt képen is rajta a nyomorúság. Miért ne adna az öreg nagysága, mikor ledolgozna mosással, takarítással?

Karosszékekben ül az öregasszony, ugy hallgatja a kőművesné jajgatva előadott kérését:

„Hatszáz korona aranyos nagyságam, de megmenni vele az életünket, mert mi lesz veled, ha a dobra kerül a ház és az uccára kerülök az öt gyerekekkel? Visszaadom, megesküszöm az oltári szentségre, ledolgozom, mosok érte, takarítok, amit csak tetszik!”

Nem tetszett ez az öreg nagyságának. Megvolt a hatszáz korona a szekrényben, a lepedők alatt, nemcsak ennyi, még több is, de nem jök ezek fillérre sem. Ledolgozni? Tíz koronás napszámmal? Jövöre lesz 80 eszten-

A polgári légvédelem mentőszolgálatára

— Közli: Dr. PICK IMRE áll. városi orvos —

Mik azok az úgynevezett harci gázok? (2)

Mindig harci gázokról és gázháborúról van szó, pedig csupán egyedül a chlór gáz valódi gáz, a többi harci gázok pedig tulajdonképpen folyadékok, vagy pedig szilárd anyagok, amelyek mesterségesen lesznek elgázosítva. A gyakorlatban persze látunk gázfelhőket, amelyek pedig a chlór gázon kívül nem mások, mint a levegőben lebegő apró folyadék cseppecskék vagy szilárd testecskék.

Nehezebbnek vagy könnyebbnek kell-e lennie a harcászati gázoknak mint a levegőnek?

Nehezebbnek és pedig azért, mert hogyha könnyebb a levegőnél, akkor gyorsan elillan, még mielőtt mérgező hatását kifejthetné. A levegőnél nehezebb harcászati gáz megmarad egy ideig a körülöttünk levő levegőben, behatol a pincékbe és kifejti mérgező hatását.

Hogyan válik a bombába helyezett harcászati anyagot a levegőbe mérgező gázzá?

A ledobott bomba szilárd tárgyhoz ütődve felrobban, a robbanásakor keletkezett nagy meleg hatására az abba belesértelt folyékony vagy szilárd harcászati anyag, gázalukává, úgynevezett harcászati gázzá változik.

Hogyan viselkedik a harcászati hideg és meleg levegővel szemben?

Vannak harcászati gázok amelyek hideg időben lerakódnak a ruhánkra, környező tárgyakra és nem okoznak gázmérgezést, csak

akkor, mikor az idő melegebbre változik, vagy midőn kintől a hidegről meleg helyiségbe megyünk, válik a hidegben lerakódott gáz a melegben ismét gázzá és mérgező.

Milyen hatással van a harcászati az emberi szervezetre?

Mérgező hatással, ami azonban nem fejlődik ki rögtön, hanem bizonyos idő kell hozzá.

Hogyan viselkedik az emberi szervezet a legtöbb harcászati gázzal szemben még mielőtt a mérgezési tünetek kifejlődnek?

A szervezet nem mérgeződik meg azonnal, hanem előbb mintegy figyelmezteti az embert a gáz jelenlétére azzal, hogy a szem elkezd könnyezni és köhögni kezdünk. Ekkor még nincs mérgezés. A könnyezés, köhögés a szervezet védő, figyelmeztető ténykedése, amikor még hogyha eltávozzunk a gázos területről, nem fog kifejlődni gázmérgezés rajtunk.

Nagyfokú gázmérgezés és gyors gázmérgezés mikor áll elő?

Akkor, amikor a környező levegőben sok gáz van.

Csupán a sok gáztól függ a nagyfokú mérgezés?

Nem, mert kevés gázban való tartózkodás is halálos lehet, hogyha sok ideig szívjuk be az ámbár kis mennyiségű gázt tartalmazó levegőt.

ELADOTT ESZTENDŐ

Irtta: RUDNÓY TERY

Az Edition Intercontinental
budapesti irodalmi pályázatán díjat
nyert léval novella

Hárman voltak a szobában, mikor megkötötték az alkut: az öreg nagysága, a részeges kőműves felesége és annak a 13 esztendő lány.

A kőművesné eladta a lányát egy évi szolgálatra hatszáz koronáért, az öreg nagyságának, mert tudta, ha délutánig le nem teszi a pénzt, elárverezik a házat, aztán mehet az öt gyerekeivel az uccára. Csak az övé lesz a baj, az a részeges fráter nem törődik semmivel.

Sok mindennel próbálkozott míg a véletlen meghozta ezt a megoldást. Először sorra járta a rokonokat, komákat. Füllért sem adtak. Amíg ő egész nap házról házra járt pénz koldulni, addig is kocsmáztott az embere, késő éjjel esett be az ajtón, leszopva a sárga földig, ő csak ült mellette és nagyra csapott benne a gyűlölet, amint nézte az efterült lomha, dologtalan testet, hallgatta fűrészelő hortyogását és úgy érezte egy menekülése van: ha végez vele. De amint fölötte állt a konyhával, mégsem birt a testéhez érni, tudja Isten, valami megfogta a kezét, mikor az öt alvó gyerekekre nézett, mert arra gondolt, hogy ezekben vér van az apjukból, hus van apjukból és, hogy minden gyerekben elpusztít valamit ha az apjukat elpusztítja.

Hajnakra kigondolta, hogy lügkövet iszik.

Hogy fájni fog mikor a torkát égetni, marni fogja? Annak a fájdalomnak vége lesz, de ennek, de ennek soha!

Már derengett, mikor a kamrába ment lügkövet. Előbb tisztá ruhát vett, ne szólhasd meg ha rátalálnak. Lassan, motozva rakta rendbe a szekrényt, a kevése piszkos edényt estéről vándingba a kredenc alá, keresztet vetett a gyerekekre és ment a kamrába. Mintha álomban járna, oly messzi, megfoghatatlan előtte minden. A teste az ember mellett maradt az ágyban, itt csak a lelke járt. A tudatos test félt az erőre kapott lélektől. Borzongó, magára figyelő félelemmel.

Mikor a kamrában guggolva a fületlen lügköves bögrét kereste, különösképpen az jutott eszébe, hogy más lett volna az élete, ha az Andriszhoz, a béreshez ment volna feleségül. Tavaly mesélték neki, hogy nagy uradalmi pusztán van az Andri, szép háza van, üveges folyosóval az oldalán, disznót hizlal, jól megy a sora a feleségének gazdagságban, nyugalomban. A kőműves Lajival? Táncos esküvő reggelit tartó zenezóval, utána az első gyerek, az első verés, a többi gyerek, a többi verés...

Megtalálta a bögrét. Amint emelte, hidegen esett a vér forró teste minden erébe. Hosszu lett a karja, furcsán megnyúlt, mert

szomjuságérzés, köhögés. Nagyobb mennyiségű chlór hosszabb időn át belélegezve, tüdővízenyőt, halált okoz.

Miért alkalmazták a chlörgázt csupán a háború kezdetén? És miért nem remélhető, hogy a jövőben széles alkalmazást fog nyerni?

Azért, mert már akkor is észreveheti a meglátadott, amikor még elég kevés chlörgáz van a levegőben, jellegzetes színéről, szúrós szagáról. Egyébként a gázalarc tökéletesen megvédi ellene.

Melyik a legveszedelmesebb fojtó harc-gáz?

A phosgen. Ez a harc-gáz tulajdonképpen egy színtelen folyadék, szaga rothadó alma szagára emlékeztet. Azért veszedelmes nagyon, mert nem oly könnyű észrevenni mint a chlort. Azonkívül van egy alattomos tulajdonsága, ami abban nyilvánul, hogy a felső légutak kis foku izgatása: kis torokgégés, szomjuságérzés, kis köhögés mint kezdeti phosgen hatás elmúlik és beáll az ugynevezett lappangási idő. Ugy tünik fel, mint hogyha minden baj elmúlt volna, a mérgezett jól érzi magát és pár óra múlva még a legsúlyosabb tüdővízenyőben meghalhat.

Mi a diposgen?

Tulajdonképpen kettős phosgen, ami az elnevezésében benne is van. Mérgező hatása minőségre és mennyiségre nézve csaknem egyenlő a phosgennek.

Mi a chlór pikrin?

Szintén fojtó harc-gáz. Színtelen folyadék. A phosgentől és diposgentől különösen abban különbözik, hogy nemcsak ott sebesít, ahol éri a testet, tehát belélegezve a légutakat, hanem a véren át eljut az egyes szervekbe is: különösen az agyba, szívbe és táplálócatornába és azokat is megbetegíti. Mérgezési képessége azonban kisebb az előbbieneknél, márcsak azért is, mert sokkal könnyebben lehet észrevenni. Ezen könnyű észrehevés miatt már reggen használják cyan helyett féregtelenítésre.

Hogyan változik el az ember szervezete midőn a fojtó harc-gáz kezdeti tünetei: a torokgégés, szomjuság és köhögés tovább súlyosbodnak?

Az illető lélegzése meggyorsul, feloldkik és elkékül; ezen tünetekből biztosan lehet következtetni arra, hogy beállott a tüdővízenyő.

A lélegzés azért gyorsul, — egy perc alatt az ember rendszeren 24-szer lélegzik, ami a mérgezettél 70-ig is felmehet — mert a gáz felsebezte a tüdőleghólyagocskák falát, ugyancsak felsebezte a tüdőleghólyagocskák falát körülhálózó tüdőhajszerelék falát is, és ennek következtében a hajszerelék vércének a savója beleömlik a tüdőleghólyagocskákba. Ezen tüdőleghólyagocskákban levő savó megakadályozza azt, hogy a levegő élenye—oxigénje bejusson a vérbe és megakadályozza azt is, hogy a hajszerelékfalat vérből a széndioxid a tüdőleghólyagocskák falán át kilehelődjék. Hogy a vér megkaphassa a beszűrődött tüdő dacára a szükséges oxigénjét, gyakrabban lélegzik be és ki a tüdő. A bőr és ajkak kékesége pedig a vérben felhalmozódott széndioxidtól származik.

Hogyan változik el a vér a fojtóharc-gáz hatása következtében?

A tüdőleghólyagocskák és az ezeket körülvevő tüdőhajszerelék falai felsebződnek és ennek következtében a vér savója beleömlik a tüdőleghólyagocskákba. Azáltal pedig, hogy a vér folyékony része a savó a vérből eltávozik, a vérben aránylag több szilárd alkotórész lesz és ezáltal a vér besűrűsödik. A sűrű vér keringése lassabb és a szívnek többször kell összehúzódnia, hogy a vérkeringés kellően gyors legyen. A pulzus azért szaporább. És hogyha a vérkeringés valamilyen módon nem rendeződik, tehát nem gyorsul fel, akkor a szív a gyors összehúzódások következtében kifárad, esetleg meghal.

Milyen hatással van a fojtóhárgázra az izom munka, tehát a mozgás?

Rendkívül nagy hatással van, azért, mert az embernek mozgáskor tízszer annyi oxigénre van szüksége mint pihenő állapotban. Ezen mérgezésnél pedig a tulajdonképpen legnagyobb betegség a tüdővízenyő folytán előállott oxigén hiány.

Könnnyű dolog-e megállapítani a fojtóharc-gáz mérgezés legkezdtelegesebb szakában azt, hogy egyáltalában történt-e mérgezés?

Igen nehéz addig, amíg a tünetek nincsenek kifejlődve. Vannak egyes gyanújel, mint pl. utálkozás dohányzásnál, tüdőfájdalom, nyáladás és a paciens bemozdása, hogy érzett gázt. De ezen tünetek meg is lehetnek, meg nem is. Persze hogyha ezen gyanújel nincsenek meg, még nem állapíthatjuk meg, hogy gázmérgezés nem történt.

dős, ki tudja meddig él még, hát ezeknél vesszen a pénze? Csak azt nem tudta, hogyan küldje el emberségben őket, mikor a lányra esett a szeme. Ott állt a gyerek, nézett maga köré, a virágos porcellánkannákra a kredenc üvege mögött, szorgolatta a szerény tetejére rakott birsalmákat és kóstolagatta a nyugodt polgári otthon biztonságos levegőjét Vékonylábú, karikásszemű gyerek.

Az öreg nagyságának eszébe jutott, hogy a Markát felvehetné szolgálónak, ötven koránát fizetne egy hónapra neki, így kerek egy esztendő alatt vissza lenne a pénze. Nem is lesz rossz, ennyi pénzért ugyem kapna cselédet, azután meg tehet majd vele amit akar, még vasárnap kimenőt sem kell neki adni, ugyem mondhat fel a lány!

A Marka anyja először megijedt, aztán tiszser egymás után kezecskölt az öreg nagyságának és hétrét hajlott mikor az leszámolt a tenyerébe hat darab százásbankót. A Marka mindjárt ott is maradt, az anyja csak annyit mondott neki, hogy becsülje meg magát és, hogy estére elhozza a ruháját.

Igy kötötték meg az alkut.

* * *

Május volt, mikor a mama az öreg nagyságánál hagyta a Markát, most meg már fél van és a Marka azóta ki sem tehetta a lábát a szoba-konyhás lakásból.

Nagy bérház harmadik emeletén van a lakás, az ablakok a gangra nyílnak, nem láthat itt az ember sem fára, sem rétre, csak négyzetletű darabkájára az égnek, mely a tűzfalak keretében hol sima kék, hol egyszínű szürke, néha meg gomolygó felhőkkel furcsa képekre változó.

Markát nem engedte ki a nagysága, mert öreg volt, beteg volt és félt egyedül. Nem

lehetett ennek se égen, se földön senkije, mert nem járt hozzá senki, csak a levélhordó, aki minden hónap elején pénzes levelet hozott. A fűszeres felküldte a segédet minden nap, a mézárós is, pék is, így nem is lett volna Markát miért leküldeni. Marka rab lett a két szobában.

Még az étel sem esett jól, az éhes, fiatal gyomrának, mert az öreg asszony főzte. Fiatal volt, utálta az öregseget. Utálta, hogy az öregasszony sárga fejbőre átlátszott a ritka haján, a zsugorodott bőrű, bibircsókos arcát, folyton könnyező, pirosszélű szemét, örökké mozgó nedvessarku száját és ha vetkőztette, öltöztette, nem vett közben lélekzetet, hogy ne érezze testének szagát, hogy keze ne érijen a fonnyadt, folyton hámolt bőréhez. Nyílt ellensége lett a kőpöcsésze, mit napjában háromszor kellett utána kiöntenie, a ragadós zsebkendők, miket mosott, de legfőképpen maga az öregasszony, aki le nem engedte az uccára, de még a gang cselédeivel sem beszélt, mert szerinte ezek megrontják őt.

Már nem talált semmi szépet a nyugodt szobában, ismerte minden darabját, nem nézte a virágos porcellánkannát az üveg mögött már tudta, hogy a befelé fordított füle le van törve. Sokat gondolt az üres grundra, ahol ezelőtt a többi gyerekekkel játszott. A meztelű, éhez, drága szabadságra!

Ősszel kosarakban gyümölcsöt hoztak a többi cselédek. Maguk zsedek a szőlőben, esténként, kócosan, pirosan, nevetgélve cipelték haza a nehéz kosarakat. Meg sem kóstolhatta a friss gyümölcsöt, még édes szilvát. Vasárnap tézta helyett befőtött bontott az öreg, de csak olyant, aminek már fehér volt a teteje a penésztől.

Füledt szobába zárkózva éltek ketten.

A katolikus napilap megindulása előtt

Az országos kat. magyar sajtóbizottság közli:

Ha tüzétesen megvizsgáljuk Európá országait, akkor megállapíthatjuk, hogy minden államban, ahol számottevő katolikus él, megjelenik egy, vagy több olyan napilap, amely kimondottan a katolikus társadalom védelmezője. Magától értetődik, hogy ezek a lapok természetük szerint politikai napilapok, azonban egyetlen politikai pártnak sem kötik le magukat, hanem teljesen függetlenül, a katolicizmus szempontjából ítik meg azt, amit irnak, vagy amiért, illetve ami ellen harcolnak. Es éppon ez a főerősségük.

Ha megvizsgáljuk helyzetüket szlovenszkoí vonatkozásban, akkor rá fogunk jönni, hogy bár sok magyarnyelvű napilapunk van, egyikre se mondhatjuk, hogy kimondottan katolikus szellemet képvisel, a legjobb esetben csak keresztény. A legtöbbje pedig semleges.

A mai világnézeti harcok idején pozitív irányban kell összevonnai minden erőket, mert a katolicizmust megnyirbálni akaró erők mindjobban fenyegetik az egyházat. Itt nem lehet félrehúzódní, félre kell tenni a várakozást, mert tovább nem engedhetjük azt, hogy idegenből behozott jelszavakkal saját magunk ellen hagyjuk magunkat uszítani. Meg akarjuk tisztítani a társadalmat a selejtes irányítótól, akik tudatosan beburkolóznak a katolikus köntösbe és így mételeyzik meg társadalmunkat. Röviden: A katolikus szellemiség életét akarjuk kiépíteni, ezt erőssé és biztosá tenni. Ehhez azonban szükséges jól szerkesztett és olvasó napilap. Katolikus napilaphoz nekünk is jogunk van akkor, amikor a szlovenszkoí magyarság 63 százalékat tesszük ki.

Minden erőt megmozdítottunk már. Teljesen célirányosan haladunk, hogy végre megszülessen a katolikus napilapunk. A „Katolikus Akció” égisze alatt folyik a munka, mert ez a szervezet a legtervényesebb arra, hogy ilyen megmozdulásban adja az erőt. Már is működik az „Országos Katolikus Magyar Sajtóbizottság”, hogy létrehozza azt a részvénytársaságot, amely a lap kiadását

Görösös köhögésre, kínos fulladozásra ébredt minden éjéka az öregasszony. Ilyenkor az erőlködéstől göröcsbe merevült a teste, düledt lett a remült szeme, a szája fekete üreggel táva. Olyan volt a fehér hálórékliében, mint egy sóbálynnyá meredt kíséret. Akkor hozzá ugrott a Marka, a szájába öntött a megkésztett vízből, karjával föltámasztotta, hogy félig ült az ágyban, így aztán levegőt kapott, megjött a lélekzete. Mikor elszunnyadt, előreesett a kis madárfejű és a csigolyák, kis szögletes kúpok kirajzódtak a vékony nyaka sárga bőrére. Markának, amint ott állt mellette elszibadt a lába, hideg futott a hátán és nagyon kívánczozott a dunna alá, de az öregasszony nem engedte, tán azt gondolta, ezen a fiatal testen keresztül nem érhet hozzá a halál, fogta a lány kezét, reszkető rjái érezték annak csuklóján az élet egyenletes, biztos lüktetését, biztató állandóságot.

Egyik nap csukott ablakok mögüll Marka kileste a cselédányok beszélgetését. Azt mondta az egyik:

„Bolond aki máma még szolgálni megy, én is felmondok elején, mert a dohánygyárban 120 koronát kapnak a lányok egy hétre, pedig csak 8 órát kell dolgozni, se többet, se kevesebbet, aztán slussz. Aztán tehet az ember amit akar!”

„A nagysága sem szakálja az embert!” — így a másik.

„A legényekkel egy teremben dolgozhat az ember, meg hangosan is énekelhet!” — ezt a harmadik.

Allt a lány a csukott ablak mögött és nehéz lett a szive a vágyódástól. Keményre fagyott hó gömbölytlen szegte a gang korlátját, kéken és mélyen szaladt a levegő az

fogja végezni. És itt kell a katolikus társadalomnak megmutatnia azt, hogy képes áldozatot hozni és elő tudja teremteni azt az összeget, amely ehhez a vállalkozáshoz szükséges.

Érdekes megjegyezni azonban a következőket. Amikor ez a mozgalom még csak kialakulóban volt, máris a mozgalom ellenségei megmozgattak mindent. A csehslóvák, német és magyar lapokban olyan híresztelések jelentek meg, hogy bizonyos szlovák pártnak lesz a magyar szövetsége. Más lapok viszont azt írták, hogy az egységes párttal elégedetlenek alapítják meg, hogy különválva új párt keretében élhessék ki politikai életüket. Voltak természetesen olyanok is, amelyek egyenesen különleges küldetést gyanítottak a megmozdulásban. Most egyszerre megválaszoljuk ezeket a vádakokat és félreértéseket. A legfontosabban lefektettük és a leghatározottabban kimondtuk, hogy a megindítandó katolikus napilap semmiféle politikai pártnak nem lehet szövetsége, ténykedése pedig egyetlen politikai párt működése ellen nem irányul, amiként nem megyünk egyetlen meglévő magyar napilap ellen sem.

A közéletet ez a napilap abból a szempontból fogja bíráltni és irányítani, amely mindenkor egy pontba fut össze: a katolikus társadalom érdeke. Ha tehát valakik félnek, vagy rettegnek az új megmozdulástól, ezek csak azért teszik, mert ma felelőtlenül kezelik a katolikus ügyeket és érdekeket és attól félnek, hogy a jövőben ezek nyilvánosságra kerülnek. Senkinek se lehet félelemre oka, ha eleget tesz annak, amit tőle a katolikus társadalom vár.

Végre hajnalodjon meg az alkonyban és legyen világosság katolikus társadalmunkban. Fogjunk össze, összpontosítsuk anyagi erőinket és szellemi kincseinket, hogy a tizenkettedik órában megteremthessük a szebb holnapot. (Megkeresések erre a címre intézendők: „Katolikus Akció” országos igazgatóság Bratislava-Pozsony, Primás tér 1. II. emelet.)

— **A Léva és vidéke főiskolai hallgatók önszerveződésének egyenlőre január 6-án, délután 5 órai kezdettel a Dank-étteremben teadélután rendez. Hevessy jazz. Külön meghívó nincs kiadva.**

KÜLÖNFELÉK

TÁRSADALMI NAPTÁR

- Jan. 6. A Lévai Dalárda ötórás teája a Kaszinóban.
 Január 9. S. K. sportklub bálja a Városi Vigadóban.
 Jan. 13. A Járasi magyar közművelődési testület előadása a városháza nagyertermében.
 Jan. 23. A Lévai Izs. Nőegylet táncestélye a Denk szállóban.

BOLDOG UJÉVET KIVÁNUNK lapunk kedves olvasóinak, barátjainak és hirdetőinek.

— **Benes köztársasági elnök karácsonyi megemlékezésül a lévai városháza nagytermében lefolyt elnöklátogatási fogadásról készített és sajtóközölt aláírásával ellátott képet küldött Antal városbírónak és Mischák plébános, szentszéki tanácsosnak, akik az üdvözlő beszédekét mondták.**

— **Béresen likvidálták a róm. kath. iskolaszéki választás ügyét.** Kedden szajított le a lévai róm. kath. iskolaszéki választás felkockozott érdeklődés mellett. Mivel a hivatalos lista összeállítására nem érdeklődött előzetesen a hívők véleménye iránt a lista összeállítását illetően, ezért a magyar hívők egy csoportja külön listát állított össze és a választás alkalmával a leadott 1793 szavazatból a hívők listájára 1753 szavazat és a hivatalos listára negyven szavazat esett. Mischák István plébános, szentszéki tanácsos, aki a választást vezette, a hívők listájának 1753 szavazatát érvénytelennek minősítette, azzal a megokolással, hogy a lista összeállításánál formahiba történt, mert a listára öt póttag helyett hét póttag nevével tették fel. Ez a bejelentés nagy izgalmat keltett a hívők körében, akik azután közbe lépésre kérétek fel dr. Kmoskó Blátt, az iskolaszéki vizsgáló elnököt. Dr. Kmoskó Béla másnap tárgyalást folytatott a plébánia hivatalában s ezen a tanácskozáson megállították a bérics és békés megoldás útját. Eszerint későbbi idő-

ben új választást rendeznek. — Az évvégi szokásos ünnepi vecsernye alkalmával Mischák István p. bábos erre vonatkozóan a következő nyilatkozatot olvasta fel: „A dec. 29-i iskolaszéki tagválasztás — mivel az súlyos tévedés, megemlértés és félreértés alapján és jegyében történt — egyházhatósági jóváhagyásra nem lesz felterjesztve, hanem a volt iskolaszék mandátumának meghosszabbítását fogom kérni az egyházhatóságtól az új választás megejtéséig.” — Ez a megoldás és bejelentés a közönséget megnyugtatta.

— **A Lévai Nőegylet szilveszteri estje** nagy sikerrel zajlott le a Városi Vigadóban. Az agilis rendezkedést az évtől kiütő műsorral kedveskedett az óévtől búcsúzó nagyszámú közönségnek. A jótékony célú előadást Boleman Juci határozottan előadott prólogja vezette be. Majd Török Rezső Végeladás című bohózatát mutatták be. A minden tekintetben nagyszerű színjátékot valószínűleg végigkacagta a közönség. Eredeti tősgyökeres falusi magyart vitt a színpadra Varany Sándor. Ritka, kivételes színészetet hozott az ezzel a szereplésével. Józsi humorral telített kiütő alakítása az est egyik nagy meglepetése volt. Műtő partnere Víz Jolán, tűzről pattant menyecske volt. Kedves, megnyerő játékát gyönyörűség volt nézni. Reánkelt egészítette ki ezt az együttműködést Györgyi Jenő és Gézy Jolán pompás játéka. Ezután Lányi Bába énekszámai következtek. Mendelsohn: Auf Fänger des Geistes és Duenzi: Liliumszal című dalát adta elő igazi művészetileg. A nagy átérzéssel és jó technikával előadott énekszámokat jöleső élvezettel hallgatta a közönség. Zongorán Szűdy Nándorral kísérte. A nagyszerű szám után Szűdy Nándorné két modern táncrapszódát adott elő zongorán művészi tökéletességgel. Örültünk, hogy megismerhettük és gyönyörködhettünk játékában. Fiatalágában is kiforrott művész. Reméljük, gyakran fogjuk őt hallani Léva. Lányi Bába és Boleman Janci énekdúója szintén egyik ragyogó száma volt az estnek. Huszka: Tündérszerelem című dalát adták elő nagy sikerrel. Végül látványos előkép keretében táncokat mutattak be: Kürti Vera, Hagyesi Vera, Óberth Il, Iranovits Magda, Löbl Márta, Wetzler Ica és ifj. O. fermann Ágoston. A közönség alig akarta leengedni a színpadról a kiütő táncosokat. Az estélyen dr. Czipte

égbe, vitte magával könnyen és cifrán magas kényekből a füstöt. A dohánygyári lányok szabadok, künn járnak reggel is, este is. Sokan vannak egy szobában együtt, mind fiatalok, lányok, legények és énekelnek vídám, busát, mikor mi tetszik.

Erre gondolt az ágyban mielőtt elaludt és hogy milyen messze van még a május, mikorra leszolgálta a hatszáz koronát. Előbb nincs innét szabadulás! Csak egy esetben. Ha az öregasszony meghalna közben! Akkor eltemetnék, erről a pénzről meg senki sem tud, ő mehetne, amerre akarna! De ez örökké fog élni!

Éjzaka amint az öreg köhögésére felébredt, még csukva volt a szeme, már a padlót érte a lába, hogy kiugorjék hozzá mint mások, mikor hirtelen gondolatra ülve maradt. A mécses imbolgó fényében ott fektült az öregasszony, rázta a görcsös köhögés, levegőt kaszált a csontos ujjaiával, táncoltak az ujjak árnyai a falon, mint kopasz fák száraz ágai éjfélkor, keresztuton, telihold fényében.

Amint mozgott, amint zihált, lecsuszott a magasra ágyazott párnáról, le a dunna alá, mind lejjebb, már nem látszik a keze, már a szájaig ér a dunna, most le kellene ugrani, föl kellene emelni a magas párnákra, vizet adni, azt kellene, de nem megy, babonázva ül az ágyon, közben az öregasszony meredt szemmel erőlködik, sivitó hang szalad föl a torkán, már a száját takarja a dunna, a szeme forog, a szeme segítségével kiabál, de nem megy a lány, csúszik lejjebb az öregasszony, már dunna alatt a szeme, csak a kuszálthajú fejébubja látszik, már eltűnik ez is, ő már nem látszik, már csak a dunna él, a dunna lélegzik, mozog, rángatózik, fuldoklik, a hörögés tompa nyögéssé lesz, amint kihallatszik alóla,

mind csendesebb a nyögés, mind lassabban mozog a dunna, elcsendesedik, néha rángások futnak alatta, azután csend, sűrű, növekvő, sikitő, rettenetes csend. Mozdulatlan lándzsák áll a csend a dunna körül. A lándzsák hegyére elhangzott nyögések, fuldokló köhögések vannak szurva és ezek el nem mulóan ott forognak, rángatóznak, sikonganak. Nem lehet máshova nézni, másra gondolni, csak erre, hogy a dunna alatt görcsbe tekerve, meredt szemmel halott fekszik. Feléje hajolnak a lándzsák, rá mutatnak, mind órá mert ő ölte meg az öreget, hogy ne kelljen kivárni a májust, ő ölte meg, pedig nem is nyult hozzá, megölte azzal, hogy segíthetett volna és nem tette. Végignézte mindezt és nem ültette föl és nem adott neki vizet, pedig ha ezt megtette volna, most élne, de nem tette, hogy megszabadulhasson tőle, hogy ne kelljen háromszáz koronáért még egy félvég rabnak lenni, hogy kimehessen innét, ki ebből a két szobából, végig a gangon, ahol most az ő lépése fog úgy kopogni, mint eddig a másé, csak a másé, leszaladni a lépcsőkhöz, ki az utcára, szaladni amerre akar, emberek között, csikorgó havon, éles, friss levegőben. Ezért nem adott az örneket vizet, ezért nem ültette föl, ezért fekszik a dunna alatt egy halott.

Nem lehet mozdulni, mert a teste jégből van, jégből a levegő körülötte, minden dermedt, minden mozdulatlan, csak az ágy, csak a dunna, hol megnő, hol meg zsugorodik, mintha minden percben fölemelné valaki a dunnát, valakinek a keze, egy kéz, ami levegőből lett, fenyegető csontos ujjak, amik megfoghatják, akárhova bujlik, eléri.

Kongva üti a lassanmuló negyedekeket az óra. Sercenve ég a pohár alján a tövigegett kanóc. Fehér pára futja be a pohár falát,

libben-lobban benne az árnya, aztán sötétedő szürkülettel bujlik a sötétbe, mint félnék gyermek buvna anyja ölébe. Mama! Mama! Mama! Elrémül a hangjától, megakad a hangja a levegőben, most cseng-bong sokáig tovább, mint félvert harang. Feneketlen sötétségben fuldokolva merenül ül az ágy szélén, mozdulatlanul. A lába gyökeret eresztett a padlóba, a keze gyökeret eresztett a szalmaszakba, kihűlt, élettelen tárgy lett mint a nem látott, csak sejtett szekrény, asztal a közelben. Végzetlenül messze van tőle minden ami élő, a hidegre meredt testét ütésekké rázza görcsös rángás. Hol a kezét, hol a lábát mozgatja ijeszten, az akaratától függetlenül, mint bábszínház fabábuk. Arca grimaszba torzul és hosszan és hegyesen kiölti a nyelvét, mikor erre ráeszmél, hirtelen meredre csukja a száját, az arca a csukott szájával tovább rángatózik és szája sarkában sós könnyek gyülekeznek. Egyik perc nem kapcsolódik a másikba, rés szakadt mindenen, ami eddig összefüggött. A lába nem kapcsolódik a törzséhez, a törzse nem a nyakához, a nyaka nem a fejéhez. Jaj, rettenetes, jaj...

Lassan rés szakadt a sötétségben, derengő sejtéssel jelenik meg az ablak négyzöge, kibomlik a kályha nikkal ajtaja, élesen tört utját a tükör sarka, magasba szaladó vonal a kredenc oldala. Szürkület felébe változó színű hegy a dunna, szörnyű titkot rejtegető kupola. Színtelen arcát lomhán tolja be a reggel. Tompa csikorgással nyílik lenni a kapu, csoszogó lépések indulnak a lépcsőn, megindul az élet, lépések a gangon. Most fel kell kelnie, siktva kiszaladni a gangra, remülten segítséget hívni, mint aki csak most látta meg, hogy mi történt. Gondolatban már megcsinálja, látja magát, amint szalad ki, amint kia-

Károly konferált szellemesen. Az előadás után reggelig tartó táncmulatság volt.

— **Ma megismétlik a Csókos főhadnagy operettét.** Karácsonykor mutatták be a Lévai Munkás Egylet kiváló műkedvelői Barta Mór ismert szerzőnknek „A csókos főhadnagy” vidám operettjét. Az előadást a forró sikkre való tekintettel ma este nyolc órai kezdettel megismétlik. Az előadással bővebben következő számunkban foglalkozunk.

— **A Dalárda kedélyes összejövetele.** A Lévai Dalárda f. hó 6-án, Vízkereszt ünnepén a Kaszinóban teadélután rendez 6 órai kezdettel. A Dalárda családi hangulatu kedélyes rendezései mindég rokonzenesvek voltak, így a mostani teadélután is a legjobb sikerrel kecsegtet. Szép program is lesz!

— **A lévai Lányi Baba magyar nőtanestje** a pozsonyi rádióban f. hó 6-án délután 6.10 órakor lesz.

— **Sikosak a járdák.** Az aszfaltjárdák az utóbbi napokban olyan sikosak, hogy veszedelmessé vált a közlekedés. A háztulajdonosok figyelmébe ajánljuk azt a jogerős döntvényt, melyszerint a sikos járdán történt balesetekért az a háztulajdonos felelős, akinek a háza előtt történt és kártérítéssel tartozik. Homokot tehát a sikos járdákra!

— **Lévai író nő sikere.** Engel Pálné, írói nevén Rudnóy Tery, az Edition International budapesti irodalmi pályázatán írásával értékes díjat nyert. Ezt a pályadíjnyertes novellát, amely jól sikerült irodalmi felépítésével és kitűnő élelmiszerjegyével tűnt ki, lapunk mai számában találja az olvasó. A fiatal lévai író nő ezen szép sikerét még az is emeli, hogy az Edition Intercont. igazgatósága nyomban felhívta az összegyűjtött novelláinak beküldésére, amelyeket könyv-alakban kíván kiadni. Ine, a mi kis városunk művészeti eseményei eljutnak a megérdemelt elismeréshez.

— **Az Érsekújvári ír. nőegylet** f. hó 9-én az Arany Oroszlánban Mimóza-estélyt rendez, városközi táncversenyyel.

bál, amint csodulnek össze a lakók. Csak jönnek, nem tudhat meg senki semmit, rincs az ő arcára írva semmi. Hozzá nem nyult az őregasszonyhoz! A kezén sem lehet nyoma.

Nézi a dunnát, mozdulni nem mer. Amint nézi, ott ahol az öreg fejének kellene lenni, lassan mintha emelkedne és sülyedne a dunna, teremtom mintha valaki lélegzene és éne alatta! Dörzsöli a szemét meredt figyellel nézi, igen, emelkedik és sülyed, alatta, aki fekszik él annak a lélegzése emeli sülyeszi, nem lehet másképpen igen igen, leugrik az ágyból szalad a dunnához, följe hajol, a dunna emelkedik és sülyed, markolja a dunnát, lerántja az ágyról, alatta kuporogva alszik az öregasszony, zsurugodott gyermek, szuszogva fújatva lélegzik, nyál szalad a szája sarkán. Ölelve takargatva, jajongó, boldog sírással esik rá a lány. Mert él! El!

LAKODALMI DAL

Fészekhágyó gerle madár új otthonba vágik ;
 Új szülőket, testvért, rokont s szép vidéket hágyt itt.
 Úgy van a mi Ibolyánk is, tanítóék lánya :
 Pap viszi el messze földre s hisszük, nem is bánja.

Ha szereti, hát csak vigye s legyen boldog véle.
 Hadd tudja meg jó-sokára, mi az asszonyféle.
 Osztozzanak öröm- és bán, munkán és kenyéren,
 S lássák egymást öreg estig pirosan s fehéren.

De mielőtt indulnának, vegyünk búcsút tőlük,
 Hadd lássa a falusi nép, mi lett ő belőlük.
 Békességgel s szeretettel bárhol állnak s mennek,
 Áldottai legyenek ők holtig az Istennek.

TÓTH ISTVÁN.

— **Halászkok figyelmébe.** Az 1936. év dec. 11-én kelt 306 számú kormányrendelet 3. §-a értelmében halászni tilos : a) víz alatt buvárruhában, b) horoggal, oly módon, mely fölülsegessé teszi a közvetlen emberi együttműködést (minden fenékhorgot, kikötőt horog használata tilos), c) fenék nélküli kosárral, d) görög (dobó) halóval, e) vágó halászat és villával, f) jég alatt vagy jég alatt ütéssel.

— **Házasság.** Rozgonyi Sándor őrsi ref. lelkész Tóth István kisujfalui igazgatótanító leányával : Ibolykával, házasságot kötött.

— **Eljegyzés.** Bottlik Imát, Bottlik Lajos nyug. járásbírói irodafőtiszt leányát eljegyezte Vecsey László, a pozsonyi Nemzeti Színház díszlettervező festőművésze. (M.k.é.h.)

— **A Lévai Kat. Kőr szilveszteri este** most is a szokott nagy érdeklődés jegyében zajlott le. Az estét kedves és vidám műsor vezette be, amely mindvégig derűs hangulatban tartotta a közönséget, amely élénk tapokalmat fejezte ki elismerését a szereplők jó játékaért. Egyaránt kiemeltek voltak Orbán Ibolyka, ifj. Éder Kálmán, Hamran István, Kósa István, Lóderer Lajos, akik egy egyfelvonást adtak elő. Azután egy kis persziflázs került színre Bottlik Józseffel és a és a leány szerepét játszó pompás humorú Nagy Lászlóval ; sikerült előadás volt. Végül Orbán Ibolyka és Györgyi Jenő üde és kedves hangulatu biedermaier-táncra arattott tapsokat. Éjfél után az értékes tombola került húszára a sikolto szerencsemalakkal. Valóban szerencsések voltak, akik megnyerték.

— **Könyvtáros tanfolyam lesz Léván.** A Csehszlovákiai Magyar Közművelődési Szövetség és a könyvtárszövetség kedden rendezte meg Nyugat-szlovákiai magyar kulturális számára első nagy tanácskozási napját Komáromban. Tíz járás magyar közműve ödési testületének küldöttjei jelentek meg, valamint sok közéleti könyvtáros, a könyvtártanácsok tagjai. A lévai járási testületet Koperniczky Kornél titkár, a lévai magyar közkönyvtárt Akucs Ernő segédkönyvtáros képviselte, a szelizi járásból Nemes Jenő titkár és Szarka Zsigmond könyvtárfelelős jelent meg : A tanácskozással dr. Burka Géza elnök nyitotta meg, aki üdvözlőszavai után bejelentette, hogy anyagi nehézségek miatt nem lehetett egész Szlovákia részére megrendezni a tanácskozási napot. Ludvig Aurél tartott ezután előadást a járási közművelődési testületek s a helyi bizottságok szervezéséről, amelyek függetlenek a szlovák testületektől. Majd szó volt azokról a járásokról, amelyek vezetői megemlézték mutatnak a kultureszerveletek és testületek szervezésével szemben. Szkladányi Károly, a könyvtárszövetség referense tartott előadást „A magyar könyvtárak igazgatási ügyei” címen, a könyvtártanácsok feladatairól s a könyvolvasók neveléséről. Sok szó esett arról, hogy miért kell a közéleti magyar könyvtárak számára nem magyar nyelvű könyveket is vásárolni egyes jegyzők befolyása folytán. Ivánffy Géza ügyvezető, a könyvtáros kötelességeiről, a könyvtár kezeléséről tartott praktikus előadást, majd a megjelent könyvtárosok megbeszéltek a könyvtárakkal s a könyvvásárlással kapcsolatban felmerült problémákat, valamint egyéb, időszerű ügyeket. Többek között elhatározta a gyűlés, hogy a nyár folyamán Léván könyvtárosi tanfolyamot rendez és kimondta azt is, hogy legközelebbi tanácskozási Léván tartja meg a szövetség.

— **A Magyar család.** Csehszlovákia egyetlen kifejezeten családja lapja karácsonyi számával zárta hermadik évfolyamát. Az aránylag rövid idő alatt kiépítette leikes olvasótáborát, s ma már ezreke meg azoknak a száma, akik a lapot magukévá tették. A nehéz viszonyok azonban arra készítik a lap kiadóját, hogy a karácsonyi szeretet tiszta hangulatában fokozottabb támogatásra kérje a magyar családokat. Szeretné, ha a lap minden magyar lakta városba és községbe egyaránt bekapogatna. Évi előfizetési díja tizenkét számra mindössze husz korona, ugyhogy árával is tekintettel volt a leromlott gazdasági viszonyokra. Amit alululása-

kor ígért azt száz százalékosan valóra is váltotta : magyar tudott maradni mindenképpen. A lap kiadói hivatala (Ipolyás, Újváros 1.) Minden érdeklődőnek szivesen küld mutatószámot, és kéri a magyar családokat, hogy éljenek is ezzel az alkalommal. A Magyar Család mindenkié, munkatársai úgy az író-, mint a polgári társad lom minden rétegből egyformán kerülnek ki. Szerkesztője Farkas István, ismert író, akinek munkássága egyuttal biztosítja a lap keresztény magyar színvonalát. A Magyar Családot mindenhol ajánlhatjuk különösen a kisváros és a falu családjainak.

— **Véres testvérháború színhelye** volt Damásdipuszta (szelizi járás), ahol szlovák telepek laknak. Sédy Ferenc is ideköltözött évek előtt a felparcellázott damásdi birtokra, ahol pár holdon gazdálkodott. Mivel a súlyos gazdasági viszonyok miatt nem volt képes anyagi kötelességeinek eleget tenni, felkérte távolból fivérét, Sédy Gyula kovácsmestert, hogy költözzön az ő kis birtokára és társuljon bele. Sédy elfogadta fivére ajánlatát, harminczere koronával betársult és a Damásdi-pásztára költözött. Időközben azután Sédy testvéreket anyagi veszteségek érték, minek hatása alatt összeköltöztek, annak meg az lett a vége, hogy a napokban Sédy Ferenc egy doronggal támadt testvéreinek családjára, mire a kovács előkapta revolverét és azt háromszor fivérére áttűtötte, aki véresen esett össze, majd a lévai kórházba szállították. Állapota súlyos, mert mind a három golyó találta és nemesebb részeket sértett. Sédy Gyulát a csendőrség le tartóztatta. A kihallgatott tanuk megerősítik a kovácsmester védekezését, hogy önvédelemből és családja védelmében használta revolverét.

— **Léva népesedési statisztikája.** Léván az 1936. évben 238 születés volt, eggyel kevesebb, mint az 1935. évben, noha a házasságok nagy felüledést vettek, az 1935. évi 98 házassággal szemben 1936-ban 123 házasságot kötöttek. A haiva születettek száma 16. Házasságon kívül születettek száma 38. A halálozások száma 230 (1935-ben) 251 volt.) Ebből hétéves kora betöltése előtt 31 halt meg.

— **Az APOLLÓ mozgóban** ma, d. u. 2-4 óra-
 kor : Mesél a bécsi erdő. Este utoljára grandiózus háború film : Port-Arthur, az orosz-japán háború idejében ez a vár nagy szerepet játszott. Hétfőn, kedden és szerdán Rökk Marika főszereplésével a Koldusdiák. Szerdán d. u. Érted vágják a szívem. Péntektől Greta Garbo A szines fátoly keleti drámában.

— **AZ ORIENT mozgóban** ma d. u. 2-4 óra-
 kor : Bál a Savoyban. Este utoljára az izgalmas kémifilm : Helén, a kémnő, a főszerepben Renáta Müller. Jan. 4-5-6-án amerikai háború film : A fekete angyal, nagyszerű főszereplővel és monumentális kiállításal. Szerdán d. u. es este Hej-Rupp

Zongoratanítás! Szűdné Dános Lili, a bpesti Zeneművészeti Főiskolán képezített okt. tanárnő január 1-től megkezdí zongora tanfolyamát és órákat vállal. Modern módszer. Lakcim : Ref. iskola. Szentháromságter.

Jelmézbalokra jelmézek és hozzávalók WIDDER-nél, a malommal szemben.

Tíz nő közül kilenc szeret, tizedik is, ha csak lehet, szeret o'csón vásárolni kozmetikai szereket, valamint hirtartási és fotográfáló cikkeket. Eisabeth Arden képviselő, Pick drogeria, Levica.

Estályi divatújdonságok, brocátok, virágok, díszek a legújabb választékban WIDDERNÉL.

Feltűnést keltenek a szép nyakendők, ingek, jó szabású kabátok, pizsmák és házikabátok, gyönyörű pulloverek, pongyolák, sálók, valamint keztyű és harisnya különlegességek legnagyobb választéka meglegő olcsó árak! Szövet, selyem, m'ntászáz mardékok feláron HOLZMANN BÓDOG cégnél olcsó szőnyeg, függönyvásár.

Tagja-e már a

SzMKÉ-nek?

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

Születések. Cínáti Ferenc és Trnka Vlasta fia Milan. — Márkus Barna és Dénes Karolina leánya Bernardina Mária. — Huszár János és Paluska Borbála leánya Éva. — Denk János és Baška Gizella fia Gyula. — Halasi Sándor és Zima Ilona leánya Mária Magdalena.

Halálozások. Kovács András 11 hónapos. — Kysel Jánosné szül. Volentier Gizella 20 éves. — Selecký István 34 éves. — Boknik Antal 7 éves — Denk Gyula 1 napon aluli. — Kafka Frantiska 71 éves. — Hajn József 20 éves.

A Bars heti rádióműsora:

Vasárnap

BRATISLAVA. 10.15 Kamarazene. 17.10 Magyar műsor. 17.25 Jazz. 22.25 Magyar negyedóra.

BUDAPEST. 9.30 Hírek. 10 Ref. istentisztelet. 11 Rk mise. 12.30 Operaházi zk. 13.45 Gramofon. 14.50 Egészségügyi kalendárium. 15 Földművelési ügyi előadás. 25.50 Szalonzene. 16.50 Közművelődési előadás. 17.20 Zongorahangy. 17.50 Európai rádiótársaságok közös adása. 18.35 Csevegés. 19 Köz. a szegedi Városi Színházról „Marika hadnagya” operett 3 felv. 22.30 Hírek. 23.30 Purcsi cigzk.

PRAHA. 11.15 Hangy. 12.80 Zene. 15.15 Katonák. 19.20 Tánc- és dalest. 22.35 Szalonzene.

WIEN. 11.45 Szimfónikus hangy. 12.55 Zene. 15.40 Vonósötös. 17.40 Zene. 19.10 Rádiókabaré. 22.30 Dalok és áriák. 23.10 Gramofon.

Hétfő

BRATISLAVA. 15. Rádiózk. 17.25 Strass-dalok. 18 Magyar műsor.

BUDAPEST. 6.45 Torna, gramofon. 10 Hírek. 12.05 Beszkiart-zk. 12.30 Hírek. 13.40 Karácsonyi népelemek. 14.40 Hírek. 16.15 Diákfelőra. 17 Előadás. 17.30 Gramofon. 18.15 Csevegés. 18.45 Magyar nóták, enekli Palló Imre dr., kisér Magyarai cigzk. 19.45 Vidám negyedóra. 20 Filharmoniai Társaság hangy. 20.55 Hírek. Majd Heinemann jazz-zk. 13.05 Vidák cigzk.

PRAHA. 17.35 Énekhangy. 23 Hangy.

WIEN. 12.20, 13.10, 14, 16.05 Gramofon. 17.25 Énekszámok. 20 Népdalest. 21 Operaszíndarabok. 21.50 Hangy.

Kedd

BRATISLAVA. 15.40 Hangy. 18 Magyar óra. BUDAPEST. 6.45 Torna, gramofon. 10 Hírek. 12.05 Zongorahangy. 13.35 Hírek. 12.50 Hegedűjáték. 13.30 Gramofon. 16.10 Asszonyok tanácsadója. 17 Népek dalai. 15.30 Kalmár szalonzk. 18 Előadás. 18.30 Szalonzene. 19.30 „Gyilkosság a hajón” hangjáték 4 képb. 21.45 Hírek. 22.05 Sárai cigzk. 23.10 Tánccselezek.

PRAHA. 15.25 Dalok. 17.20 Zene. 19.30 Kabaré 21.10 Régi tánczene. 22 Modern tánczene.

WIEN. 19 Zene. 14, 16.05 Gramofon. 17.15 Énekhangy. 17.30 Dalok és áriák. 20 Táncczene

Szerda

BRATISLAVA. 17.20 Szalonzene. 18 Magyar műsor.

BUDAPEST. 9.30 Hírek. 10 Rk mise. 11.15 Gö-

rögkat. istentisztelet. 12.30 Sárközi cigzk. 13.45 Világhíradó. 14 Gramofon. 15.10 Mese. 15.40 Szalonzene. 17 Előadás. 17.30 Jazz-zk. 18.30 Felolvasás. 17.05 Hegedűhangy. 19.45 Békefi László konferál. 20.10 Operaszíndarabok. 21.40 Hírek. 22 Pertis cigzk. 23.10 Virány jazz-zk.

PRAHA. 11.15 Rádiózk. 19.30 Opera.

WIEN. 12.55 Rádiózk. 15.40 Kamaraszimfónia. 17.30 Zene. 19.25 Ópera. 22.30 Pauscher jazz.

Csütörtök

BRATISLAVA. 18 Magyar óra. 19.25 Operett. BUDAPEST. 6.45 Torna, gramofon. 10 Hírek. 12.05 Szalonzk. 12.30 Hírek. 13.40 Hegedűjáték. 16.15 Előadás. 17 Borászati tanfolyam. 17.30 Goudimel Énekar hangy. 18.10 Előadás. 18.40 Suki cigzk. 19.10 Felolvasás. 19.40 Gramofon. 20.10 Köz. a Belvárosi Színházról „Megvédtem egy asszonyt” vígjáték 3 felv. 20.35, 21.35 Hírek. 22.20 Zongorahangy. 23 Honvédek.

PRAHA. 12.35 Szalonzk. 21.10 Operaszíndarabok. WIEN. 11, 13.10 Hírek. 13.45, 16.05 Gramofon. 17.20 Dalok. 19 Hírek. 19.30 Zene. 21 Hangjáték. 22.20 Zongorahangy. 23.20 Jazz.

Péntek

BRATISLAVA. 12.35 Rádiózk. 18 Magyar óra. 19.10 Szlovák népdalok.

BUDAPEST. 6.45 Torna, gramofon. 10 Hírek. 12.05 Zongorahangy. 12.40 Hírek 13 Bangó cigzk. 16.15 Diákfelőra. 15.30 Hárfahangy. 18.05 Rendőrfúvósok. 18.50 Felolvasás. 19.20 Operaház előadása „Hegyk alján” zenedráma. 21.05 Hírek. 22.20 Külgügyi negyedóra. 22.30 Szalonzene. 23.05 Gramofon.

PRAHA. 19.35 Katonák. 22.20 Gramofon.

WIEN. 12, 13.10 Zene. 14, 16.05 Gramofon. 17.30 Kamarazene. 17.15 Zene. 20.15 Hangy. 22.30 Bécsi melódiák.

Szombat

BRATISLAVA. 12.35 Katonazene. 18 Magyar óra. 22.20 Magyar hírek.

BUDAPEST. 6.45 Torna, gramofon. 10 Hírek. 12.05 Gramofon. 12.30 Hírek. 13.30 Szimfónikus zk. 15.15 Mescik. 17 Néprajzi köz. Hosszuhetényből. 17.50 Pertis cigzk. 19 Mit üzen a rádió. 19.30 Kétzongorás jazz. 20 Három magyar falusi jelenet. 21.20 Szalonzk. 22.30 Jávor jazz-zk. 23.10 Veres cigzk.

PRAHA. 11.05 Szalonzene. 21 Rádiózk. 22.20 Gramofon. 22.35 Jazz.

WIEN. 12 Zene 13.15, 14 Gramofon. 15.35 Mandolinok. 17, 19.15 Gramofon. 19.50 Énekhangy. 22.30 Szórakoztató zene.

VALUTAÁRFOLYAMOK

Bármegyei Népbank Levélo, jelentése

	dec.	jan.
	24-én	2-án
100 pengő	—	584.—
100 osztrák schilling	—	541.50
1 angol font	—	141.—
1 amerikai dollár	—	28.70
100 svájci frank	—	659.50
100 francia frank	—	184.05
100 líra	—	150.60
100 német márká	—	709.50
100 dinár	—	63.45
100 lei	—	17.77

Kérem az inségakció támogatására!

Ugy, amint a gazdasági válság elmúlt éveiben, az idén is több száz család szorul közsegélyre.

Ujólág felkérem a város közönségét, hogy mindenki tehetsége szerint igyekezzék az inségakció sikerének biztosítására.

A munkaképes egyéneknek munkalehetőséget akarunk biztosítani, a munkaképtelen és elaggott szegényeket pedig természetbeni adományokkal és kisebb pénzsegéllyel kívánjuk támogatni.

Tudom, hogy a város közönsége áldozatkész és különféle jótékonykodású és népjóléti intézményeket tart fenn ön-

1 százalék járulék 15—20 ezer Ké-ig terjedő adóköteles jövedelem után

1 1/2	"	"	20—30	"	"	"	"	"
2	"	"	30—50	"	"	"	"	"
2 1/2	"	"	50—75	"	"	"	"	"
3	"	"	75—100	"	"	"	"	"
4	"	"	100 ezer Ké-án felüli	"	"	"	"	"

Az inségjárulékat a városi pénztár, Városház I. emelet 11. sz. a. veszi át és hirlapilag nyugtatja.

Külön egyéneknél felhívást nem bocsátunk ki, ismételt felkérék azonban mindenkit, hogy hozzájárulásával

erejéből, tudom azt is, hogy nemesen és szociálisan gondolkodó közönségünk körében a magánjótékonykodás igen kiterjedt. Mindamelllett felkérek mindenkit, hogy támogassa inségakciókat és így tegye lehetővé a legszegényebbek és legszerencsétlenebbek nyomorának enyhítését!

A széleskörű társadalmi bizottság a múltban az inségjárulékat mérvét az alábbi fokozatban állapította meg, kérem a nagyérdemű közönséget, hogy most is ezek szerint fizesse be az inségjárulékat:

biztosítsa az olyannyira szükséges és sürgős segítséget!

Léva, 1936. december 4.

ANTAL s. k.
városbíró.

Levice város jegyzői hivatalától.

12098—1936. szám.

Tárgy: Fegyvertartási engedélyek kiváltása és meghosszabbítása 1937. évre.

Hirdetmény

A járási hivatal 5—1936. számú rendelete értelmében figyelmeztetnek a fegyvertartási engedélyek tulajdonosai, akiknek fegyvertartási engedélyük 1936 december 31-ével lejárt, kötelesek új fegyvertartási engedélyt beszerezni, míg a többiek annak 1937. évre való meghosszabbítását kérelmezzék.

Fegyvertartási engedély kiváltása mindenemű fegyverre kötelező. Járási hivatalhoz címzett bélyegtelen kérvények 1937 január 10-ig a jegyzői hivatalnál (Városhoza, fdszt, 4. szám) adandók be, ahol az érdekeltek szükséges felvilágosítást nyernek.

Levice, 1936 december 30.

KORALEWSKY
jegyz. főtitkár.

Perfekt szlovák és magyar gép- és gyorsíró, urileány állást keres. Ajánlatokat fizetési feltételek megadásával a kiadóhivatalhoz követtik.

Kiadó 3 utcai szoba, esetleg csak 2 konyhával. Koháry u. 18. 69

Különbejárato butorozott szoba kiadó. Ladányi u. 5. 68

Kiadó 2 szoba, konyha, veranda a főutcán. (Üzlethelyiségnek is alkalmas). Érdeklődni lehet Csanaki Károlynál, Zseliz. 28

Eladó jókarban lévő hálószoba butor, esetleg darabonként is. Cim a kiadóban. 70

Trágya eladó. Mező utca 35. szám. 76

Udvari butorozott szoba, különbejárattal 15-ére kiadó. László utca 5. 79

Modern lakás, mely áll hét helyiségből, vízvezetékekkel felszerelve, komplett, április 1 re kiadó. Ladányi u. 47. 80

Kiadó ház, kerttel, szoba, konyha, veranda, spajz. IX. u. 25. 81

Komlóval süttöt kenyeret naponta árusítok a piacon, ugyszintén a pékségemben is kapható, ahol idegen kenyérsütést is vállallok. Kákai u. 30. 83

Családirház lehetőleg a belvárosban 100,000 Ké-ig, megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 83

Építőtelkek

AZ UJMAJOR és a do há ny be v á l t ó mellett fekvő, Schoeller és Társa cég tulajdonát képező területen

eladók

Felvilágosítást ad:

Dr. Simék István
ügyvéd, LEVICE